

1. Principper for revision af vandløbsregulativer (B)

Sagsnr.: 330-2010-108384

Dok.nr.: 330-2015-187176

Åbent

Kompetence: Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget

Beslutningstema

Udvalget skal tage stilling til en række overordnede principper for den forestående regulativrevision. Principperne er med til at sætte rammen for revisionen.

Baggrund

Center for Teknik og Miljø præsenterede Vandsynsrådet for en række forslag til principper for den forestående regulativrevision på et møde den 26. marts 2015. Efterfølgende blev et notat om "Forslag til principper for regulativrevisionen" sendt ud til Vandsynsrådet til skriftlig kommentering i perioden fra den 27. marts - 10. april 2015.

Center for Teknik og Miljø har modtaget fire høringssvar. Der er udarbejdet et notat med bemærkninger til de indkomne høringssvar. Bemærkninger og høringssvar er vedlagt i [bilag 1](#).

Som Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget blev orienteret om på udvalgs mødet den 2. marts 2015 er der udarbejdet principper for regulativtyper, grødeskæring, kontrol og oprensning, samt omklassificering. Derudover er der udarbejdet et forslag proces og lodsejerinvolvering.

Overordnet princip for regulativrevisionen

Helt overordnet set foreslår Center for Teknik og Miljø, at der udarbejdes et regulativ for hvert vandløb og at de nye regulativer skal være differentierede og tilpasset de enkelte vandløbsstrækninger.

Principper for regulativtyper

Regulativtypen er den måde som enten vandløbets skikkelse eller vandføringsevne er beskrevet i regulativet. I Slagelse Kommune anvendes i dag disse fire regulativtyper: *Q/H-regulativer*, *H/A-regulativer*, *teoretiske skikkelsesregulativer*, samt *geometriske skikkelsesregulativer*. Der kan læses mere om de forskellige regulativtyper i [bilag 2](#). Der er behov for regulativer, der tager højde for vandløbenes dynamik og som ikke er til hinder for målopfyldelse. Center for Teknik og Miljø foreslår derfor, at man i forbindelse med revisionen:

- Beholder Q/H- og H/A-regulativerne, men indfører flere kontrolpunkter,
- Beholder regulativerne med teoretisk skikkelse,
- Ændrer regulativerne med geometrisk skikkelse til teoretisk skikkelse, bortset fra rør-lagte strækninger.

Slagelse Kommune har i dag 18 regulativer med geometrisk skikkelse, 40 regulativer med teoretiske skikkelses, fem med Q/H-regulativer og tre med H/A-regulativer. Et vandløb kan være omfattet af flere regulativtyper, typisk hvis den ene del af vandløbet tidligere har været amtsligt og en anden del kommunalt. I [bilag 3](#) er der en oversigt over hvilke regulativtyper de enkelte vandløb er omfattet af i dag.

Principper for grøde- og brinks-kæring

Vandløb grødeskæres for at skabe bedre vandføring. I de fleste af de offentlige vandløb i Slagelse Kommune skæres der i dag grøde to gange om året i det meste af bundbredden. For at skabe gode økologiske forhold er der som udgangspunkt behov for at efterlade mere grøde i vandløbene. For ikke at forringe vandføringsevnen og for at klimatilpasse grødeskæringen til flere, store nedbørshændelser, kan der til gengæld være behov for at skære oftere, skære brinkerne og bekæmpe stivstænglet vegetation, så som tagrør, pindsvineknop og dunhammer. Center for Teknik og Miljø foreslår derfor, at:

- Grødeskæringen foretages som udgangspunkt efter "Aalborg-metoden": hyppigt, smalt og hårdt i en fast bugtet strømrønde, for at tilgodese både afvandingsforhold og give mulighed for gode økologiske tilstande.

- Grødeskæringen skal tage udgangspunkt i vandløbenes bredde og faldforhold, se skema.
- Stivstænglet vegetation bekæmpes, for at tilgodese afvandingsforhold og fremme ægte vandplanter.
- Der skal foretages brinksækering hvert år i alle vandløb på den ene brink, i forbindelse med første og sidste grønnskæring.
- Brinksækeringen foretages så vidt muligt skiftevis, dvs. det ene år skæres den ene brink, det andet år den anden brink.
- Brinksækeringen skal foretages op i 1 m fra normal vandstandshøjde.

Skema: Oversigt over forslag til principper for grøn- og brinksækering

<u>Bundbredde</u>	<u>Lille fald</u> (under 2 ‰)	<u>Stort fald</u> (over 2 ‰)
<u>Brede vandløb</u> (over 2 m)	Ålborg-metoden; fast bugtet, smal strømrende, grønnskæring i 30 % af bundbredden + ekstra skæring + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation	Ålborg-metoden; fast bugtet, smal strømrende, grønnskæring i 30 % af bundbredden + ekstra skæring + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation
<u>Alm. vandløb</u> (1-2 m)	Smal strømrende, grønnskæring i 50 % af bundbredden + ekstra skæring + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation	Smal strømrende, grønnskæring i 50 % af bundbredden + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation
<u>Smalle vandløb</u> (0-1 m)	Manuel skæring af bund (fastholdelse af nuværende grønnskæring) + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation	Ingen grønnskæring + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation

Med de foreslåede principper skal der ydes en ekstra grønnskæringsindsats i vandløb med ringe fald, da det er i de vandløb, at grøden har størst indflydelse på vandføringen. Årsagen til, at det kun er den ene brink, der skal slås er for, at sikre en varieret beskygning af vandløbet.

Principper for kontrol og oprensning

Bestemmelserne for kontrolopmålinger i de eksisterende vandløbsregulativer i Slagelse Kommune er i dag forskellige afhængigt af hvilke typer regulativtyper, der er tale om. I forbindelse med revisionen er der en mulighed for at differentiere kontrolopmålingerne og fokusere indsatsen hvor der er et reelt behov. Behovet for kontrolopmålinger kan vurderes på baggrund af tidligere erfaringer med vandløbenes udvikling og behovet for oprensning.

Som hovedregel er følgende gældende i dag:

- H/A-regulativer kontrolopmåles mindst hvert 5. år
- Q/H-regulativer kontrolopmåles mindst hvert 3. år
- Teoretiske og geometriske skikkelsesregulativer kontrolopmåles hvert år.

Endvidere har de fleste vandløb en oprensningstolerance på +/- 10 cm

Center for Teknik og Miljø foreslår, at man i forbindelse med revisionen:

- Fastholder kontrolopmålingsfrekvenserne på 5, 3 og 1 år.
- Kontrollen fokuseres til de steder og tidspunkter, hvor der er behov.

- Kontrol af vandløbene og vandløbsstrækninger differentieres efter vandløbenes fysik og dynamik.
- Oprensningstolerance +/- 10 cm i alle vandløb.

Principper for omklassificering

Vandløb kan enten være klassificeret som *private* eller *offentlige*. Klassifikationen er udelukkende et udtryk for hvem, der afholder vedligeholdelsen i vandløbene. Sammenlignelige vandløb inden for kommunens grænser skal så vidt muligt have samme klassifikation. Lavere liggende vandløbsstrækninger må ikke være private, hvis opstrømsstrækninger er offentlige. Center for Teknik og Miljø foreslår på den baggrund en:

- Harmonisering af serviceniveauet for vandløbsvedligeholdelsen på tværs af tidligere kommunegrænser,
- Nedklassificering af vandløb, der primært tjener nogle få lodsejere og som har ringe naturmæssig kvalitet,
- Lovliggørelse af ulovlige strækninger,
- Opklassificering af private vandløb med store naturinteresser, fx højt målsatte vandløb.

I første omgang skal principperne for omklassificering bruges til, at screene kommunens vandløb for evt. potentielle op- eller nedklassificeringer. Selve omklassificeringen kommer til at køre som en selvstændig proces, der vil blive forelagt udvalget.

Proces og lodsejerinvolvering

Revisionen af vandløbsregulativer er en omfattende proces med mange lovbestemte faser. Det vurderes, at revisionen af et enkelt regulativ vil tage ca. 10-11 mdr. Et vandløbsregulativ er et retsgyldigt dokument, der fungerer som administrationsgrundlag for kommunens forvaltning. Et regulativ kan betragtes som "kontrakten" mellem kommunen og lodsejerne, derfor er det vigtigt, at inddrage lodsejerne i processen med at få udarbejdet nye regulativer. En tidlig lodsejerinvolvering kan være med til at:

- Skabe øget forståelse hos lodsejerne for regulativrevisionen,
- Synliggørelse hvor der evt. er udfordringer med vandløbene,
- Kvalificere revisionen vha. af ideer og konstruktive løsningsforslag,
- Mindske risikoen for modstand senere i processen.

Center for Teknik og Miljø foreslår derfor en:

- Rullende revision af vandløbsregulativer, hvor vi starter en ny regulativrevision op ca. hver måned,
- Dialogmøde med bredejerne for det konkrete vandløb, i forbindelse med opstart af ny regulativrevision.

Pilotregulativer

For at komme i gang og få gjort nogle erfaringer med revisionen er der udpeget tre vandløb til at være "pilot-vandløb". Vandløbene er udpeget på baggrund af forskellige kriterier; ét hvor vi ikke forventer de store udfordringer, da der ikke sker væsentlige ændringer, ét der med de foreslåede principper skal have ændret regulativtype, og ét der med de foreslåede principper skal have ændret grødeskæringspraksis. Det væsentlige er, at der hurtigt bliver gjort nogle erfaringer med processen og de nye principper.

Følgende vandløb er udpeget til, at få udarbejdet "pilot-regulativer":

- Hesselbyrenden (mindre vandløb, uden ændringer)
- Maglemose Å (ændret regulativtype)
- Skidenrenden (ændret grødeskæring)

Rækkefølgeplan

Center for Teknik og Miljø har inddelt kommunen i ti områder, ud fra en vurdering af hvilke vandløb, der vil være hensigtsmæssigt, at revidere indenfor en begrænset periode. Kort over områderne er vedlagt i bilag 4. På baggrund af de ønsker vi har modtaget fra Vandsynsrådet, samt hensyn til bl.a. Tude Å-projektet mv. foreslår Center for Teknik og Miljø, at vandløbene som udgangspunkt revideres i følgende rækkefølge: C, J, A, H, G, I, F, B, D, E og K. Med de

nuværende ressourcer forventes det, at revisionen af kommunens 66 offentlige vandløb vil forløbe over de næste 5-6 år. En mere konkret tidsplan vil blive lagt, når der er indhentet nogle erfaringer fra de første tre "pilot-regulativer". Der er fremsendt et særskilt anlægsønske til fremskynding af færdiggørelse af vandløbsregulativerne.

Retligt grundlag

Lovgrundlaget for revisionen er vandløbsloven og miljømålsloven med tilhørende bekendtgørelser, samt vandplanerne.

Handlemuligheder

Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget kan vælge at godkende de foreslåede principper for regulativrevisionen, samt den foreslåede proces og plan for lodsejerinvolvering og rækkefølgeplan. Alternativ kan udvalget komme med forslag til ændringer.

Vurdering

Center for Teknik og Miljø vurderer, at de foreslåede principper for regulativrevisionen vil give mulighed for at vandløbene på sigt kan opfylde miljømålene, tager hensyn til afvandingsinteresserne, samt harmoniserer serviceniveauet for vandløbsvedligeholdelsen. Orbicon har foretaget en konsekvensvurdering af den afvandingsmæssige betydning af en ændret grødeskæringspraksis med udgangspunkt i et konkret vandløb. Derudover vurderes det, at den foreslåede proces og den tidlige lodsejerinvolvering kan være med til, at sikre en bred opbakning og et solidt fundament for den fremtidige administration.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Udgiften til såvel udarbejdelsen, samt efterfølgende ændret vedligeholdelse af vandløbene forventes afholdt indenfor nuværende rammer. Der vil være en øget udgift til ekstra grødeskæring i nogle af vandløbene, men til gengæld forventes det, at gennemførelsen af en omklassificering af vandløb vil give anledning til, at få nedklassificeret en række vandløb. De vandløb skal kommunen derefter ikke vedligeholde.

Konsekvenser for andre udvalg

Ingen bemærkninger.

Indstilling

Centerchef for Teknik og Miljø indstiller, at

- de foreslåede principper for regulativrevisionen, samt plan for proces og lodsejerinvolvering godkendes.

Beslutning i Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget den 4. maj 2015:

Fraværende: Steen Olsen (A)

Godkendt.

Udvalget ønsker evaluering efter de 3 pilotprojekter.

Udvalget ønsker kompetencen overdrages fra Byråd til Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget fsva. godkendelse regulativerne.

Flemming Erichsen (A) og Ali Yavuz (A) ønsker opmærksomheden henledt på fiskemålsætningerne.

Bilag

330-2015-217913	Bilag 1: Bemærkninger til indkomne høringsvar
330-2015-208760	Bilag 2: Forskellige regulativtyper
330-2015-192440	Bilag 3: Oversigt over eksisterende regulativtyper
330-2015-192843	Bilag 4: Kort over områdeinddeling

